

Mgr inż. Lidia KRÓL

Dyrektor, Okręgowy Urząd Górniczy w Gdańsku

Poszukiwanie i rozpoznawanie bursztynu – „pozwolenie na wydobywanie”

Streszczenie

W ostatnich latach, z uwagi na wielokrotny wzrost ceny bursztynu, spowodowany zwiększonym popytem na rynku jubilerskim, obserwuje się wzmożenie procederu nielegalnego jego wydobywania. Aktualne rozwiązania prawne nie stanowią skutecznego narzędzia do zapobiegania i zwalczania tego zjawiska. W związku z przeniesieniem z dniem 1 stycznia 2015 r. kompetencji do nakładania opłat podwyższonych z tytułu wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji, w zakresie niezastrzeżonym dla ministra właściwego do spraw środowiska, ze starostów na organy nadzoru górniczego, kwestia nielegalnego wydobywania bursztynu stanowi problem, z którym borykają się dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych (których właściwość obejmuje tereny jego występowania), prowadząc postępowania administracyjne zmierzające do nałożenia finansowych sankcji na podmioty wydobywające kopalinę bez wymaganej koncesji. Dotychczasowe doświadczenia Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Gdańsku w powyższym zakresie wskazują, iż bywa to zadanie trudne, zarówno w aspekcie określenia danych niezbędnych do ustalenia opłaty podwyższonej, jak również z uwagi na prowadzenie eksploatacji bursztynu pod pozorem wykonywania legalnych robót poszukiwawczych.

Niepokojący wydaje się fakt zatwierdzania projektów robót geologicznych na poszukiwanie i rozpoznawanie bursztynu, na terenach nieprzeznaczonych docelowo pod eksploatację, ze względu na objęcie obszarem ochronionym bądź przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową, pomimo negatywnych opinii, jak i przy niezajęciu stanowiska przez organ współdziałający – wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta).

Nagromadzenie pozwoleń (decyzji zatwierdzających projekty robót geologicznych oraz koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż bursztynu) oraz zakres prac nimi objęty (zwłaszcza ilość otworów hydraulicznych), może wskazywać na eksploatację bursztynu pod pozorem robót poszukiwawczo – rozpoznawczych.

W prezentacji omówiono czynności podejmowane przez organy nadzoru górniczego w ramach postępowań związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem i wydobywaniem bursztynu na terenie województwa pomorskiego zarówno bez jak i na podstawie udzielonych pozwoleń. Zwrócono również uwagę na niepokojące przekształcanie prac związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż bursztynu w prace wydobywcze. Przystawiono podjęte działania w zakresie współdziałania organów nadzoru górniczego z innymi organami, w tym organami ścigania, prowadzającymi w odniesieniu do działalności polegającej na nielegalnym wydobywaniu bursztynu postępowania przygotowawcze oraz postępowania w sprawach o wykroczenia.